

Göteborgs kommun

grundskola@grundskola.goteborg.se

2019-02-14

1 (24)

Dnr-2018:6346

Dnr-2018:6331

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Jättstensskolan 1 och 2 F-9 i Göteborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Jättestensskolan 1 F-9 och Jättestensskolan 2 F-9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Beskrivningar och bedömningar i beslutet avser båda skolenheterna. Utbildningen i förskoleklass ingår inte i granskningen. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter detta ska göras. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs i så fall också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer då det bedöms motiverat.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Jättestensskolan F-9 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorerna leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorerna behöver se till att det på skolan utvecklas ett strategiskt jämställdhetsarbete. I detta ingår att i arbetet med att följa upp skolenhetens resultat också sätta fokus på eventuella skillnader mellan flickors och pojkars resultat och i förekommande fall analysera orsakerna till dessa.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorerna behöver se till att eleverna ges möjlighet att ta ansvar för, och reflektera över, sitt eget lärande och att lärarna tar tillvara elevernas synpunkter i utvärderingen och planeringen av undervisningen.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Rektorerna ger i flera delar lärarna förutsättningar att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorerna behöver se till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar samt säkerställa att lärare kvalitetssäkrar sina omdömen och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 6 september 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr-2018:6346 samt dnr-2018:6331) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorerna leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.8 Rektorns ansvar

Skälen för bedömningen är att rektorerna genom sitt ledarskap skapar en god grund för utveckling av undervisningen på Jättestensskolan F-9. Utifrån analyser av kunskapsresultat och resultaten av värdegrundsarbetet sätter de in insatser för att kontinuerligt utveckla undervisningen och arbetet med att skapa studiero och trygghet. Skolans organisation är ett resultat av rektorernas bedömning av skolans behov och innefattar bland annat forum för samverkan där de utvecklingsområden som skolan tagit fram tas om hand i olika forumgrupper. Det saknas dock ett gemensamt strategiskt arbete gällande jämställdhetsfrågor som rektorerna leder och styr. De insatser som görs är inte resultatet av något strategiskt jämställdhetsarbete utan snarare insatser av enskilda lärare eller grupper av lärare. Resultaten som skolan använder i utvecklingsarbetet är ofta uppdelade på kön men i analyserna och åtgärderna förekommer få inslag där en jämställdhetsanalys ligger till grund för åtgärderna.

Uppföljning och resultatanalys

Granskningen visar att rektorerna har skapat en god grund för utveckling av undervisningen på Jättestensskolan F-9, genom att följa upp och analysera kunskapsresultat och resultaten av värdegrundsarbetet. Resultaten analyseras och insatser sätts in för att kontinuerligt utveckla undervisningen och arbetet med att skapa studiero och trygghet. I intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorer framkommer det att detta görs bland annat genom den så kallade nulägesanalysen. Nulägesanalyser görs i alla årskurser på skolan och genomförs var fjärde eller femte vecka. De intervjuade uppger vidare att det i nulägesanalysen kartläggs hur eleverna ligger till och vad skolan behöver göra för insatser för att förbättra måluppfyllelsen. Lärarna sitter då tillsammans med specialpedagog och skolsköterska och pratar om behov, närvaro samt hur eleverna har det hälsomässigt och studiemässigt. Detta

dokumenteras klass för klass. Ofta ges också respons från föregående möte och under mötet följs också de insatser som bestämdes vid förra mötet upp.

Enligt både lärare och rektorerna så analyserar lärarna, utöver nulägesanalysen, även skolans resultat varje termin då lärare sitter tillsammans och reflekterar och analyserar kring resultat, betygssättning och omdömen. Analysen sammanställs utifrån frågor som lärare svarat på och presenteras för personalen. Utifrån analysen väljer skolan ut förbättringsområden och diskuterar i grupper hur de kan jobba med aktuella områden. Exempelvis konstaterades i år ett behov av att arbeta med kunskapskrav och centralt innehåll. Tidigare analyser har exempelvis inneburit att skolan satsat på läslýftet och språkutvecklande undervisning. Enligt lärarna och elevhälsan är ambitionen att ytterligare utveckla det systematiska arbetet. Lärare säger att i ämnen där det finns fasta bedömningspunkter, såsom i ämnen med nationella prov, så kan de resultaten användas för att se vad eleverna kan, vad som saknas och vad det beror på och vad som lärare eventuellt behöver bli bättre på. Däremot skulle resultatuppföljningen enligt lärare kunna utvecklas i andra ämnen såsom i de samhällsorienterande ämnena. Enligt elevhälsan finns det ett behov att tydliggöra att de åtgärder man vidtar också ska följas upp och utvärderas och eventuellt revideras eftersom det i nuläget enligt elevhälsan inte finns någon tydlig systematik i det arbetet. Elevhälsan menar att det finns underlag men att arbetet behöver struktureras så att det blir tydligt för alla.

Vidare följer rektorerna upp och dokumenterar arbetet med trygghet och studiero på ett liknande sätt som uppföljning av kunskapsresultaten genom likabehandlingsplanen. Enligt både lärare, elevhälsa och rektorer är "en förutsättning för ett bra lärande trygghet och studiero och det följer vi upp kontinuerligt och systematiskt". Rektorerna uppger att skolan bland annat använder trivselenkäter om trygghet för att följa upp arbetet med trygghet och studiero. Enligt eleverna har de fyllt i den typen av enkäter men resultatet av enkäterna har inte redovisats för dem.

Skolans inre organisation

Av granskningen framgår vidare att skolan har en inre organisation som är skapad utifrån skolans behov. Den innefattar bland annat utvecklade forum för samverkan där de utvecklingsområden som skolan tagit fram genom bland annat analyser av resultat tas om hand i olika forumgrupper och skapar förutsättningar för lärare och övrig personal att utveckla en god utbildning för eleverna på skolan.

Enligt rektorerna har de skapat en organisation som bygger på att personal kan träffas när det finns behov av det. Organisationen innebär enligt rektorerna bland annat att det finns flera olika grupper för kollegialt lärande. Det finns tider då alla är tillgängliga

där lärarna själva avgör hur tiden nyttjas och det kan ibland bli i form av ämneslag medan det andra gånger blir i form av arbetslag eller andra forum. Enligt både rektorer och lärare fungerar denna mötesordning bra; det finns en ramtid (uppdragstid) men man blir inte kallad till möten som man inte berörs av. Skolan har vidare ett antal fokusområden (utvecklingsområden) och till dessa kopplas grupper som ansvarar för att frågan hålls levande och att de lärare som berörs av frågan kallas till möten under uppdragstiden. Uppdragstiden börjar alltid med en gemensam information, därefter går deltagarna i de olika grupperna, enligt ett schema som rektorerna fastlagt, för att diskutera de uppdrag som de har fått att diskutera. Både lärare och rektorer menar att de måste vara måna om att bibehålla de fokusområden man arbetat med, så att man inte tappar det arbetet. Enligt lärarna kan en process exempelvis handla om digitalisering – då jobbar en grupp specifikt med det. Andra uppdrag är mer direkt styrda till att utveckla undervisningen, exempelvis arbetet med nulägesanalysen säger lärarna. I det arbetet syns enligt lärarna resultatet i måloppfyllelsen tydligt. Exempelvis höjdes resultaten för förra läsårets nior betydligt utifrån tidigare års resultat. Lärarna berättar vidare att rektorerna styr genom att begära in dokumentation eller efterfråga resultatet av olika möten också genom uppdragsdialog med varje medarbetare. Rektorerna kan också styra genom att exempelvis fördela uppdrag till den som passar bäst men också styra vilken lärare som ska vara med i vilken grupp och på andra sätt. Enligt rektorerna finns det ett system för att följa upp dessa möten och dessutom är lärarna duktiga på att ta ansvar för mötena. Enligt lärarna upplever de att det finns en stark tillit från rektorerna och att de själva har ett stort inflytande i vilka grupper de ska sitta med och vad som förväntas komma ut ur gruppens arbete. Förutom ovanstående mötesordning har skolan också arbetsplatsträffar. Lärarna uttrycker också att resurser omfördelas utifrån de behov som konstateras och beskriver att rektorerna stämmer av om fördelningen gett avsedd effekt.

På skolan arbetar få obehöriga lärare och enligt rektorerna har behöriga lärare utrymme i sina tjänster för att vara mentorer för nyanställda och vikarier. Det händer att rektorerna också stöttar nyanställda, men det bygger primärt på att lärare gör detta, inte minst vid betygssättning enligt rektorerna. Av intervjuer med lärare så tar ordinarie personal tar ett stort ansvar för att introducera nya medarbetare och de har inbokade tider för detta. När det kommer nyanställd personal så finns det rutiner för att ta ansvar för att uppmärksamma vikarien eller den nyanställda och se till att den kommer in i verksamheten på ett bra sätt.

Strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att det saknas ett gemensamt strategiskt arbete gällande jämställdhetsfrågor som rektorerna leder och styr. De insatser som görs är inte

resultatet av något strategiskt jämställdhetsarbete utan insatser av enskilda lärare eller grupper av lärare. Resultaten som skolan använder i utvecklingsarbetet är ofta uppdelade på kön men i analyserna och åtgärderna förekommer få inslag där en jämställdhetsanalys ligger till grund för åtgärderna. Enligt lärarna finns det ett strategiskt värdegrundsarbete på skolan, men inget som specifikt fokuserar på jämställdhet. Lärarna uppger att det i likabehandlingsarbetet ingår att man inte behandlar pojkar och flickor olika. Det har kanske tidigare funnits ett visst arbete i frågan då kuratorerna tittade mer noggrant på resultat utifrån kön. Lärarna kan dock inte säga att det för närvarande finns ett strategiskt eller systematiskt arbete kring jämställdhet. I uppföljning och analysarbete har ingen specifik fråga ställts kring jämställdhet, exempelvis hur lärarna arbetar med frågan i undervisningen. Mycket lämnas till den enskilde läraren att själv avgöra hur man ska jobba med jämställdhet i sina ämnen. Enligt rektorerna kan skolan bli bättre på att arbeta strategiskt med jämställdhet men rektorerna har inte sett några signaler som skulle föranleda att skolan skulle prioritera området. Varje lärare har ett ansvar men hur ansvaret tar sig uttryck i undervisningen har inte rektorerna följt upp. I likabehandlingsplanen finns delar som behandlar frågor kring jämställdhet och om kunskapsresultat eller resultat från enkäter visar skillnader diskuteras detta. Enligt rektorerna görs olika punktinsatser när det handlar om att arbeta med pojkar och flickor på gruppnivå. Kuratorerna arbetar med något som heter Våga berätta men skolan måste, enligt rektorernas bedömning, bli bättre på att fånga upp dessa saker genom andra typer av verktyg.

Elevernas upplevelse är att jämställdhet kan komma upp som ett specifikt moment i ett ämne. I övrigt är det inte så: "Om vi har historia så pratar vi bara om män" säger några elever. Eleverna i intervjuerna uppfattar inte heller att de diskuterat om eleverna behandlas jämställt i undervisningen. Enligt eleverna är det dock inte alltid så, exempelvis upplever de att de flesta lärare tillrättavisar pojkar oftare och hårdare trots att det kan vara fråga om samma förseelse. Eleverna kan även ge exempel på spridda insatser som att årskurs 5 besökt en utställning om genus. Elevhälsan uppger att de har diskuterat jämställdhet, bland annat hur det kommer sig att resultaten skiljer sig mellan könen i något ämne utifrån nationella prov. Analyser har gjorts men inga åtgärder har vidtagits enligt elevhälsan. Det som finns är enligt elevhälsan deras enkäter där man enligt elevhälsan kan se skillnad. Dock finns det inget systematiskt arbete kring det. Dessutom finns vissa insatser såsom att flickor har åkt till Volvo, men det är ett projekt som inte är ett resultat av en jämställdhetsanalys, menar elevhälsan. Elevhälsan räknar upp flera skillnader mellan pojkar och flickor bland annat hur stödet är utformat och till vilka stödet går men inget har hittills lett till något systematiskt strategiskt jämställdhetsarbete.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorerna behöver se till att det på skolan utvecklas ett strategiskt jämställdhetsarbete. I detta ingår att rektorn i arbetet med att följa upp skolenhetens resultat också sätter fokus på eventuella skillnader mellan flickors och pojkars resultat och ser till så att dessa i så fall också analyseras.

Av granskningen framgår att det vid Jätttestensskolan F-9 finns behov av att utveckla jämställdhetsarbetet. På skolan finns ett visst arbete kring allas lika värde men det fokuserar inte på jämställdhetsperspektivet. Det räcker inte att de lärare som anser att jämställdhet är viktig tar upp detta på lektionerna eftersom detta inte garanterar att alla elever får en likvärdig skola. Skolans rektorer har inte uppfattat att skolan har ett behov av att arbeta särskilt med jämställdhet som ett fokusområde. Området är därmed inte en del i rektorernas styrning och ledning på skolan och ingår bara delvis i det systematiska uppföljningsarbetet. Jämställdhetsarbetet är inte tillräckligt strategiskt och riskerar att inte genomsyra undervisningen på hela skolenheten.

Skolors arbete med jämställdhet ingår i grundskolans värdegrunds- och demokratiuppdrag. Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Det står vidare att hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oavsett könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling.¹

Skolinspektionen vill rekommendera att rektorerna vid Jätttestensskolan F-9 utvecklar arbetet genom att exempelvis i högre grad ha frågor om jämställdhet på agendan i samtal och möten. Det kan också handla om att utforma gemensamma strategier för hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen och följa upp att så blir fallet. Rektorerna behöver försäkra sig om att varje lärare och all personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar undervisningen och behöver också ta ansvar för att alla lärare har och utvecklar sin kunskap om vad jämställdhet innebär. Dessutom behöver undervisningen, utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer

¹ Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning

systematiskt och löpande följas upp på ett sådant sätt att könsmönster kan uppmärksammas. Det kan handla om uppföljningar av flickors och pojkars kunskapsresultat i olika årskurser men också uppföljning av skillnader i mående och trygghet som uppmärksammas av elevhälsan eller i utvärderingar som genomförs med eleverna. Skolinspektionen konstaterar i utredningen att både elevhälsan och lärare har konstaterat flera olika resultat och uppfattningar hos elever som föranledde dem att diskutera varför resultat och uppfattningar skilde sig åt men utan någon form av system att ta vara på detta stannade det vid diskussioner. Rektorerna kan också behöva följa upp att de moment som ges inom ramen för kursplanernas centrala innehåll gällande jämställdhet tas tillvara och att denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden. Det kan även handla om att följa upp att lärare på ett medvetet sätt speglar dessa värderingar i undervisningens innehåll och i sin ämnesdidaktik.

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5 a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skälen till bedömningen är att undervisningen är välstrukturerad och består av en variation av olika typer av uppgifter och aktiviteter som eleverna deltar i. Det framgår tydligt att lärarna motiverar eleverna på olika sätt och att de har höga förväntningar på eleverna. Undervisningen är för det mesta anpassad till eleverna på skolan både när det gäller innehåll och arbetssätt, både för de elever som har svårare och de som behöver utmaningar i skolarbetet. Däremot görs eleverna bara delvis delaktiga i utformningen av undervisningen och lärarna arbetar i olika grad med att göra eleverna delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande. Eleverna ges begränsade möjligheter att reflektera över utbildningen och sitt eget sätt att lära. Alla lärare konkretiserar inte sina mål med undervisningen genom att tydliggöra kopplingen mellan de förmågor som eleverna ska utveckla och det innehåll som undervisningen ska behandla vilket är en förutsättning för elevers rätt till inflytande och påverkan.

Målfokus, struktur och variation

Granskningen visar att undervisningen är välstrukturerad och består av en variation av olika typer av uppgifter och aktiviteter som eleverna deltar i. Vid de lektioner som observerades under granskningen fanns en struktur där lektionens olika delar oftast klargjordes för eleverna, ofta med bildstöd. I grunden fanns det en liknande struktur vilket är viktigt för de elever som har stort behov av kontinuitet. Lärarna har inte gemensamt bestämt en särskild struktur som ska gälla för alla alltid. Lärarna berättar att de bland annat använder en sorts scheman i svenska och matematik. I schemat finns syfte och mål. Schemat innebär att lektionerna varieras och det går även att få in praktiska delar. Lärarna beskriver hur de på flera olika sätt varierar lektionerna genom att använda konkret material, stationer, dator, olika medier, nätet eller olika lekar eller spel: "Vi försöker tänka in variation när vi planerar" säger de. Lärarna berättar också att de försöker kompensera tunga teoretiska delar med mer praktiska inslag. I vissa ämnen och områden kan eleverna kanske inte uppleva så stor variation, enligt lärarna, vilket då förklaras med att undervisningen utgår från läroboken. där det finns olika typer av uppgifter. Vid de observationer som genomfördes under granskningsbesöket förekom en variation av arbetssätt exempelvis visualisering, dramatisering, högläsning, skriftliga uppgifter, muntliga uppgifter och diskussion i helklass. Lektionerna var balanserade så att eleverna upprätthöll ett intresse. På flera av lektionerna hade eleverna möjlighet att ta korta pauser i form av "energipiller", "brain break" eller "bensträckare".

Eleverna som intervjuats bekräftar att de oftast arbetar med flera olika saker under en lektion även om det varieras mellan olika ämnen och lärare. De säger att de upplever en del lektioner som väldigt lika varandra; de läser i böckerna, läraren skriver på tavlan, sedan skriver eleverna av vad som står på tavlan. Detta gäller dock inte alla ämnen och är mer knutet till läraren än ämnet enligt eleverna. På de allra flesta lektioner anser eleverna att det är en bra variation och att de får tillfälle att göra många olika saker under lektionerna. Eleverna i de högre årskurserna högre åldrarna har också tillgång till lektionsupplägg, planeringar och betygskriterier via den digitala lärplattformen.

Enligt eleverna konkretiserar inte alla lärare sina mål för undervisningen genom att tydliggöra kopplingen mellan de förmågor som eleverna ska utveckla och det innehåll som undervisningen ska behandla. . Eleverna tycker inte alltid att syftet med vad de ska göra under lektionerna tydligt kommer fram, inte heller hur det i så fall överensstämmer med styrdokumentet. Såväl lektionsobservationer som intervjuer med lärare ger en bild av att eleverna får tydliga instruktioner i de flesta fall *vad* de ska göra men sällan *varför* och på vilket sätt det står i relation till styrdokumentet. Det

finns lärare som på olika sätt i första hand kopplar undervisningen till betygskriterierna men även mer fördjupat till mål och syfte men det är långt ifrån alla.

Utmaningar, motivation och stimulans

Granskningen visar att lärarna motiverar eleverna på olika sätt och att de har höga förväntningar på eleverna. Eleverna ger i intervju flera exempel på att lärarna försöker uppmuntra dem till bättre prestationer och därmed också stärka självkänslan. Det kan ske genom att lärarna säger att eleverna kan klara saker som upplevs svåra eller att uppmärksamma eleverna när de gjort något bra vilket gör att eleverna känner sig bekräftade. Eleverna berättar att vissa lärare är mycket bra på att motivera genom att de tillför mycket energi och inlevelse i lektionerna vilket upplevs som motiverande. Enligt eleverna så finns det även lärare som inte är lika bra på att motivera och att de där inte heller får så mycket respons. Eleverna berättar att lärarna överlag har flera olika sätt att motivera och uppmärksamma dem. Det kan vara allt från att berömma i stunden till att en lärare fokuserar på en elev en dag och ger positiv respons på elevens prestationer under den dagen. I de lektionsobservationer som genomförts ges många exempel på hur lärarna uppmuntrar eleverna bland annat genom att påtala att de är duktiga. Lärare är vid flera av de besökta lektionerna mycket uppmuntrande och låter elever försöka; när det inte blir rätt ger läraren ledande instruktioner så att eleverna uppfattar det som att de själva löst frågan.

Både lärare, elevhälsa och rektorer är överens om att stärka elevers självuppfattning och skapa motivation görs genom att skapa en tillitsfull miljö i klassen. Klimatet i klassen och på skolan måste vara sådant att elever vågar ta risker och göra misstag menar de. Lärare säger bland annat i intervjuerna att det är viktigt att skapa en relation till varje elev genom att visa att man lyssnar. Enligt lärarna är grunden till att eleverna känner sig motiverade att eleverna känner att lärarna har höga förväntningar på dem. Lärarna berättar att de har diskussioner kring hur de arbetar med självförtroende och motivation och där delger de också varandra hur de gör för att motivera och stärka självförtroendet hos elever.

Granskningen visar att undervisningen för det mesta är anpassad till elevernas olika behov på skolan både när det gäller innehåll och arbetssätt, både för de elever som har svårare och de som behöver utmaningar i skolarbetet. Eleverna beskriver att det främst sker anpassningar genom att de kan få tillgång till läromedel med olika svårighetsgrader. Det gäller framförallt i matematik. I de flesta fall anser eleverna att undervisningen anpassas utifrån deras förutsättningar och behov. Detta kan ske genom att de får extrauppgifter, lite svårare uppgifter som läraren tagit fram. I något eller några ämnen är det inte på detta sätt utan, enligt eleverna, arbetar alla elever med samma typ av uppgifter hela tiden. Eleverna anser också att de som har svårt att

nå målen kan få extra hjälp, de som har extra svårt får gå till någon annan lärare och få undervisning i mindre grupp, övriga kan få extra hjälp av lärare i klassrummet exempelvis med extra förklaringar.

Under observerade lektioner, med något undantag, arbetar alla elever med samma uppgifter och med samma typ av struktur men i olika takt. Det förekommer dock anpassningar i den beskrivna lektionsstrukturen då läraren går runt och anpassar när eleverna arbetar individuellt. Detta sker genom att läraren sätter sig vid de elever som signalerat och ger hjälp utifrån deras specifika behov. Läraren går även till elever trots att de inte signalerat. Vid en lektion delas klassen i två grupper varav den ena går iväg med en lärare och arbetar i ett lugnare tempo och den andra halvan deltar på föreläsning med en annan lärare. Det förekommer också anpassningar genom att mindre grupper av elever går till grupprum och arbetar där. Vid en lektion klagar eleverna på att tempot är för högt och att de inte hänger med i uppgiften, men läraren anpassar trots detta inte tempot. Lärarna beskriver att de har ett tätt samarbete med specialpedagogen som hjälper lärarna att få en helhetsbild av de elever som behöver extra anpassningar. Enligt lärarna har de flera möjligheter att anpassa undervisningen. I vissa fall är de flera lärare i klassrummet och då kan elevgruppen delas utifrån elevernas behov. Lärarna berättar att det även finns resurspedagoger, en resurs som styrs av nulägesanalysen, som arbetar med anpassningar. Organisationen ger möjligheter till anpassningar, säger de. Ibland kan det dock, enligt lärarna, vara svårt att utmana de duktiga eleverna som ofta är självgående. Rektorerna följer upp lärarnas arbete med anpassningar i uppdragsdialogen. Rektorernas bedömning är att många av skolans lärare är duktiga på detta, majoriteten håller en hög standard men några få har svårare både när det gäller stöd och att utmana. De lärarna söker och får stöd av både rektorer och elevhälsa. Skolan har också pedagoger anställda vars uppdrag inte primärt är undervisning. De stöttar lärarna i diskussioner kring anpassningar.

Delaktighet och strategier för lärande

Granskningen visar att eleverna delvis görs delaktiga i utformningen av undervisningen och att lärarna i olika grad arbetar med att göra eleverna delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande. Eleverna ges begränsade möjligheter att reflektera över undervisningen och sitt eget sätt att lära. De elevgrupper som intervjuats ger olika bilder av hur mycket och på vilket sätt de får påverka och vilka möjligheter de har att reflektera över undervisningen. Eleverna menar att det inte är vanligt att de får reflektera kring undervisningen. I vissa situationer och i vissa ämnen kan det förekomma att det exempelvis blir bra debattliknande diskussioner i klassen och då kan de ta del av varandras tankar. Vanligtvis är det dock inte så enligt eleverna: Inte när man bara skriver av vad läraren skrivit på tavlan, som en elev uttrycker det. Endast

ett fåtal av lärarna har låtit eleverna utvärdera undervisningens kvalitet enligt eleverna. Det finns dock exempel på att eleverna märker att de har kunnat påverka lärarens planering i ett visst ämne. Det händer också att någon lärare vid något tillfälle låtit eleverna utvärdera när eleverna arbetat med något nytt arbetssätt eller område. Enligt lärarna kan arbetet med elevinflytandet utvecklas: "Om vi behöver bli bättre på något så är det att analysera hur personalen kan utvecklas och vad vi behöver bli bättre på när det gäller elevinflytande". På några av de lektioner som Skolinspektionen observerade fick eleverna reflektera över innehållet och över om de upplevde att det varit en bra lektion utifrån studiero. Detta bekräftas av lärarna som beskriver hur eleverna får reflektera hur lektionen varit och att eleverna får värdera lektionen utifrån hur ordning och studiero varit. Vid observationerna gavs dock få exempel på att lärare frågar elever vad de tycker om undervisningen, hur de vill arbeta med innehållet eller vilket innehåll de skulle vilja fokusera på mer. Eleverna som intervjuats anser att det är lärarna som planerar lektionerna och att de har få eller inga möjligheter att påverka detta. I de lägre åldrarna beskriver eleverna att de någon gång fått rösta på vad de ville göra. Alla elever som intervjuats är överens om att de oftast inte har möjlighet att påverka undervisningen och att det är sällan de ges tillfälle att utvärdera undervisningen. De har svarat på enkäter men de gäller mer frågor kring hur de trivs, om de har kompisar och liknande. Lärarna frågar inte vad eleverna tycker om områden/teman eller lektioner, säger de. Enligt eleverna förklarar inte lärarna syftet med ämnet och inte heller varför det är viktigt. Det finns de lärare som någon gång pratar exempelvis om läroplanen. I lärplattformen ges också vissa möjligheter i något ämne att stämna av hur lektionen varit. Eleverna upplever att de endast i något ämne har inflytande över undervisningens innehåll eller vilka arbetsformer som ska användas och då endast begränsat både när det gäller hur mycket och hur ofta. Det inflytande de har begränsas oftast till sådant som ligger utanför undervisningens innehåll så som redovisningssätt eller när redovisning ska ske.

Lärarna beskriver i intervju att de har olika metoder för att göra eleverna delaktiga. Inflytandet varierar mellan olika ämnen och stadier. Några av lärarna beskriver hur de arbetar med utvärdering på olika sätt exempelvis genom korta avstämningsfrågor till eleverna vid lektionens slut. Det finns inslag i undervisningen där eleverna kan påverka, säger en av lärarna. En annan av lärarna ger exempel på att hen utgår från de förmågor som eleverna ska träna på men eleverna kan få påverka om detaljer såsom exempelvis vad de ska skriva i en faktatext. Fler lärare ger liknande exempel. På lågstadiet har lärarna, inom ramen för en kompetensutvecklingsinsats, arbetat med elevinflytande. Detta har bland annat inneburit att de arbetat mer strukturerat med inflytande även om det, enligt lärarna, kan vara svårt att utifrån elevernas mognad hitta konkreta inslag med inflytande som eleverna förstår. Enligt rektorerna har frågan

om elevinflytande diskuterats och de har identifierat det som ett område som behöver utvecklas även om inga insatser ännu gjorts. Frågan tas också upp i de medarbetarsamtal rektorerna har med lärarna. Ursprunget till diskussionen är enligt rektorerna den enkät som genomförts och som visar att skolans lärare och elever har olika uppfattning om hur mycket inflytande eleverna har. Rektorerna uppger att det är planerat att enkäten ska diskuteras i varje klass men säger att de ännu inte har gjort detta. Många lärare säger att det saknas utrymme för inflytande men rektorerna menar att ett inflytande måste ske både på mentorstid och på lektionerna. Det har blivit bättre men rektorernas bedömning är att de ännu inte nått en bra nivå på elevinflytandet. Enligt rektorerna finns det fantastiska exempel på lärare som ger eleverna ett stort inflytande och de ska dela med sig av sitt kunnande.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorerna behöver se till att eleverna ges möjlighet att ta ansvar för, och reflektera över, sitt eget lärande och att lärarna tar tillvara elevernas synpunkter i utvärderingen och planeringen av undervisningen.

Eleverna på Jättestensskolan F-9 har inte i någon hög omfattning möjlighet till att reflektera över sitt lärande. Den reflektion som sker gäller oftast hur elever upplevt studieron eller ordningen under lektionen. Detta är inte oviktigt men det är inte tillräckligt utifrån att eleverna också måste ges tillfälle att reflektera över själva undervisningen. Eleverna upplever inte heller att de i alla ämnen har inflytande över undervisningens innehåll eller vilka arbetsformer som ska användas.

Enligt läroplanen ska elever ges inflytande över utbildningen. Eleverna ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Detta innebär att läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärninng och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, verka för att eleverna oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer, tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen, och förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle. Att ge möjlighet att tänka och reflektera över undervisningens kvalitet är

viktigt utifrån elevens möjlighet att påverka undervisningen. Det är också viktigt för att läraren ska kunna få ett underlag för att utveckla undervisningen.²

Rektorerna behöver se till att eleverna ges möjlighet att reflektera utan givet svar och över sitt eget lärande samt ta ansvar för sitt eget lärande. Eleverna måste ges möjlighet att tillsammans med lärare planera och utvärdera undervisningen så att eleverna synpunkter, i relation till ålder och mognad, påverkar det kommande arbetet. Lärarna behöver diskutera hur undervisningen ska utformas för att eleverna ska kunna och vilja ta ett personligt ansvar. I det arbetet måste elevernas synpunkter på undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer ligga till grund för denna utveckling.

Det är viktigt att lärarna har som utgångspunkt att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar, och att läraren utgår från detta även i de fall elever uppvisar beteende som tyder på det motsatta förhållandet eller ger uttryck för att de inte vill. Lärarna kan inte välja att bortse från uppdraget att utveckla elevernas förmåga att ta personligt ansvar, utan behöver istället ta ställning till hur undervisningen kan utformas så att elevernas vilja att ta personligt ansvar främjas. Det finns en koppling mellan att ha tilltro till elevernas förmåga att ta ansvar och att elever upplever att de "äger" sitt eget lärande. Detta kan yttra sig genom att eleverna tillsammans med sin lärare formulerar meningsfulla och utmanande mål för sitt lärande.³ Det är dock alltid läraren som utifrån kraven i läroplanen beslutar om planeringen av undervisningen.

Ett sätt för läraren att göra eleverna delaktiga i sitt eget lärande kan vara att låta eleverna få utveckla och använda olika inlärningsstrategier, så att de medvetet kan planera, genomföra och utvärdera sitt lärande.⁴ Det kan till exempel handla om att arbeta med begreppskartor, strategier för problemlösning, läs- och skrivstrategier, självvärdering innan en uppgift lämnas till läraren, och så vidare. Metakognition handlar i förlängningen om att kunna använda tankesätt och strategier för att lära på ett målinriktat sätt som främjar det egna lärandet.

Ett exempel på hur eleverna kan involveras i planeringen av undervisningen är att låta eleverna berätta om sina erfarenheter och föreställningar kring det undervisningen ska behandla⁵. Utifrån detta kan de sedan bidra med idéer på innehåll, arbetssätt och arbetsformer för det aktuella arbetsområdet. Det är dock alltid läraren som utifrån

² Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

³ Håkansson & Sundberg 2012

⁴ Börjesson, L. (2012) *Om strategier i engelska och moderna språk*, se www.skolverket.se och flikarna "Om Skolverket"

– "Publikationer"

⁵ Giota 2013

kraven i läroplanen beslutar om planeringen. Det innebär exempelvis att läraren inte alltid kan låta en majoritetsuppfattning bland eleverna påverka hur undervisningen utformas.⁶ Det är emellertid viktigt att eleverna upplever att lärarna tar tillvara på deras synpunkter för att utveckla undervisningen, så att eleverna upplever att deras upplevelser och erfarenheter tas tillvara.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skälet till bedömningen är att det finns ett samlat och medvetet arbete kring att skapa studiero och en lugn miljö på Jätttestensskolan F-9. Personalen arbetar aktivt, utifrån ett gemensamt förhållningssätt, både förebyggande och åtgärdande, med att skapa studiero på lektionerna och det finns rutiner för detta. Det finns också ett utvecklat arbete med att skapa en skolmiljö som präglas av trygghet på skolan. Både elever och lärare upplever att skolan är en trygg miljö och detta följs upp regelbundet. Skolans personal arbetar aktivt för att skapa en trygg miljö bland annat genom att ha ett fungerande rastvaktssystem som gör att eleverna upplever rasterna som trygga. Men också genom att arbeta förebyggande på olika sätt.

Granskningen visar att det finns ett samlat och medvetet arbete kring att skapa studiero och en lugn miljö. Personalen arbetar aktivt, utifrån ett gemensamt förhållningssätt, både förebyggande och åtgärdande, med att skapa lugn och studiero på lektionerna och det finns rutiner för detta. På intervjuerna beskriver eleverna att det, överlag, är lugnt och studiero på lektionerna. Det händer någon gång att det inte är så och det kan bland annat bero på att några elever inte förstår och då kan det bli rörigt. Samtliga intervjuade elever anser att det oftast är studiero och att lärarna uppmärksammar de som stör och ger dem tillsägelser. Enligt eleverna går det för det mesta att fokusera även om det i undantagsfall kan bli lite störigt.

Även lärarna som intervjuats tycker/anser att det generellt är studiero på skolan och de förklarar det med att de pratar mycket om detta med eleverna. Lärarna har bland

⁶ Skolverket 2011a

annat arbetat med begreppen tala, lyssna, samtala – det har skapat en känsla bland eleverna så att de förstår andras perspektiv och värderingar. Lärarna beskriver också att de ofta diskuterar i lärarlaget hur de ska arbeta med studiero och att de kommit överens om gemensamma strategier som exempelvis gemensamma regler. Lärarna tar också upp frågan om studiero på mentorstiden.

Rektorerne bekräftar elevernas och lärarnas bedömning och menar att anledningen till den goda studieron bland annat är att de på skolan har diskuterat detta och kommit överens om hur de ska arbeta för en bra studiemiljö. Enligt rektorerne är det personalens stora engagemang som gör att det är studiero i de flesta klasser. På skolan genomförs även en enkät där bland annat frågor kring studiemiljön finns med och utifrån den sätts åtgärder in. På de lektioner som Skolinspektionen besöker i samband med granskningen är det överlag studiero. I flera fall berömmar läraren eleverna för den goda studieron. Vid genomgångarna sitter eleverna tysta och lyssnar på läraren. I något fall är det några elever som håller på med sina mobiltelefoner, men det upphör vid lärares tillsägelse. Lärarna har olika sätt att få lugn på klassen som går ut på att exempelvis räkna högt eller klappa en ramsa. Det finns även system där de som inte hörsammar lärarnas uppmaningar noteras. Även om det vid något tillfälle händer att metoden måste upprepas blir det lugnt. Flera lektioner inleds med att läraren tar emot eleverna i dörren genom att ta var och en i hand, skapa ögonkontakt och säga god morgon och höra hur de mår. Detta sker företrädesvis på lågstadiet.

Av granskningen framgår att skolans personal arbetar aktivt för att skapa en trygg miljö bland annat genom att ha ett fungerande rastvaktssystem som gör att eleverna upplever rasterna som trygga. Skolan har också satsat på rastaktiviteter vilket innebär att några av de vuxna ansvarar för planerade aktiviteter så som lekar och annat. Samtliga lärare som intervjuats bedömer att det är en trygg skola. Även elevhälsan upplever att det är en trygg skolmiljö. Enligt elevhälsan så händer det mer bland de äldre eleverna men om någon elev gör något som inte är tillåtet blir eleven tillsagd. Eleverna bekräftar i intervjuerna lärarnas och elevhälsans bedömning. En elev uttrycker det så här: "Lärarna är stenhårda, vi har enkäter hela tiden om mobbning. Minsta lilla grej så får man en tillsägelse. Det kan handla om allt till exempel att man skjuter ner någons boll". En annan elev säger: "Vi skämtar lite för grovt och om vi exempelvis kallar någon för något olämpligt då griper lärarna in. De reagerar skarpt. När några inte skötte sig fick vi prata alla i klassen om detta". Eleverna berättat att de flesta lärare är noga med att säga till. Enligt eleverna är det tryggt och säkert på skolan samt vuxna runt omkring och man ser alltid en vuxen. Om någon elev känner sig utanför går man till lärare som pratar om att alla ska vara med och om någon är ledsen reder lärare ut detta enligt eleverna.

Enligt rektorerna är trygghet och studiero en hjärtefråga och en av de första och viktigaste frågorna som de prioriterade när de tillträdde som rektorer. Nuvarande situation där de flesta upplever att det är en trygg skola har uppnåtts genom ett förebyggande arbete där exempelvis enkäter följs upp och åtgärder sätts in men också genom att få en samsyn på när och hur de vuxna ska reagera på olika situationer så som kränkningar.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorerna ger i flera delar lärarna förutsättningar att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skälen för bedömningen är att rektorernas analys av betygssättningen är begränsad. Som tidigare beskrivits har skolan ett utvecklat kvalitetsarbete där analys av betyg och omdömen ingår (se vidare rektors ledarskap). Dock visar granskningen att analysen av betygssättningen framförallt fokuserar på att identifiera enskilda elever som inte når målen och att rektorerna inte för strukturerade diskussioner med betygssättande lärare om likvärdig bedömning. De analyser av betygssättningen som görs av lärare sker främst genom diskussioner i ämneslag som sedan ligger till grund för att utveckla bedömningarna och att säkerställa likvärdighet. Dock deltar inte lärare i alla ämnen i dessa diskussioner och rektorerna har inte heller gett lärare i alla ämnen i uppdrag att analysera resultaten. Rektorerna ger lärare förutsättningar att regelbundet samverka kring bedömning, men säkerställer inte att så sker. Den tid som finns avsatt för denna typ av samverkan styrs av lärare själva, vilket resulterar i att inte alla lärare deltar i diskussioner kring betyg och bedömning.

Granskningen visar att betygsresultaten analyseras i slutet av varje läsår och att förbättringsområden beslutas av rektorerna utifrån analysen. Enligt rektorerna får lärare frågor om vad avvikelser i betygssättningen beror på, till exempel varför det är låga betyg i ett ämne. Av intervjuer med rektorerna och representanter från elevhälsan framkommer också att elevernas resultat diskuteras kontinuerligt genom arbetet med nulägesanalysen. Där går lärare, rektorer och elevhälsa igenom resultaten för elever i de högre årskurserna för att uppmärksamma elever som riskerar att inte nå målen. I de lägre årskurserna arbetar man med screeningar och bedömningsstöd för att få syn på elever som riskerar att inte nå målen. Dock sker enligt lärare ingen vidare

analys av betygssättningen som helhet för att identifiera eventuella avvikelser och lärare säger att de inte har fått i uppdrag att analysera avvikelser i betygssättningen. På Skolinspektionens fråga om vilken analys rektorerna gjort av likvärdigheten i satta omdömen och betyg uppger lärarna att de inte tagit del av någon sådan analys.

Granskningen visar också att det finns avsatt "uppdragstid" för samplanering och sambedömning med krav på analys och dokumentation och att rektorerna därigenom skapat tidsmässigt utrymme för lärare att regelbundet kunna samverka med varandra när de gör sina bedömningar. Det är dock upp till lärarna själva att bestämma hur "uppdragstiden" används. Det innebär enligt lärare att samverkan kring betyg och bedömning sker i några ämnen men att det saknas i andra. Rektorerna säger i intervju att lärarna förväntas använda tiden till detta och de följer upp att detta sker genom att besöka grupperna samt genom att ta del av den dokumentation som förs. Lärarna berättar att skillnader i betyg diskuteras och analyseras i vissa ämnen, men att rektorerna inte efterfrågar hur de arbetar för att säkerställa en likvärdig betygssättning. Den sambedömning som sker görs främst i ämnena svenska, engelska och matematik, varför det enligt lärare inte finns något systematiskt samarbete kring bedömning i till exempel de samhälls- och naturorienterande ämnena. Rektorerna uppger att de har skapat utrymme för sambedömning inom skolan men att det varit svårt skapa möjligheter till sambedömning med andra skolor. Det finns rutiner för sambedömning av nationella prov som innebär att lärarna på skolan samverkar när de bedömer proven, men någon samverkan med andra skolor har inte kommit till stånd. På lågstadiet har ett projekt kring bedömning med hjälp av Skolverkets bedömningsstöd skett och på högstadiet använder lärare Skolverkets bedömningsstöd. Enligt rektorerna är dock likvärdig bedömning och betygssättning ett utvecklingsområde på mellanstadiet. Lärarna där går för närvarande en kurs i detta.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorerna behöver se till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar samt säkerställa att lärare kvalitetssäkrar sina omdömen och betyg.

Enligt Skolverkets allmänna råd med kommentarer om Betyg och betygssättning har rektorn en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga omdömen och betyg.⁷ Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet

⁷ Skolverket, *Betyg och betygssättning*. Skolverkets allmänna råd med kommentarer. (Stockholm: Fritzes, 2018)

att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

I råden framkommer även att sambedömning är ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet, eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Ett professionellt samtal om utformningen av ändamålsenliga bedömningssituationer och bedömning av olika underlag kan förbättra likvärdigheten. Lärare kan även diskutera hur olika underlag kan värderas i förhållande till ämnets eller kursens syfte, centrala innehåll och kunskapskrav samt utifrån den undervisning som har bedrivits. Vid betygssättningen analyserar och värderar läraren kvaliteten på elevens kunskaper utifrån kunskapskraven och avgör vilket betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.⁸ Det är viktigt att det betyg som läraren sätter speglar kvaliteten på elevens kunskaper i slutet av ett område eller moment. Enligt läroplanen ska läraren ta hänsyn till all tillgänglig information vid betygssättningen. Med all tillgänglig information menas allt kunskande eleverna har visat i olika situationer och som är giltigt i förhållande till kunskapskraven i vid tiden för betygssättningen

Skolinspektionens bedömning är att rektorerna, i samarbete med lärarna, behöver inleda ett utvecklingsarbete för att ge lärare i alla ämnen förutsättningar att samverka och använda sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. I nuläget har rektorerna till viss del skapat förutsättningar för detta men inte säkerställt att lärare regelbundet använder gemensamma forum för att diskutera bedömningsfrågor. Genom diskussioner kan lärare öka sin samsyn över hur elevprestationer ska värderas. En ökad samsyn innebär dock inte per automatik att lärarna värderar en elevprestation på samma sätt. Däremot kan diskussioner som strävar mot en samsyn bidra till att synliggöra lärares olika sätt att uppfatta kriterier och kravnivåer.

⁸ Skolverket, *Betyg och betygssättning*. Skolverkets allmänna råd med kommentarer. (Stockholm: Fritzes, 2018)

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Enhetschef
Signerat av: Helena Boëthius

X Kjell Ahlgren

Föredragande
Signerat av: Kjell Ahlgren

I den slutliga handläggningen av ärendet har även utredare Therese Lumberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Femton lektionsobservationer
- Fyra gruppintervjuer med elever
- Fyra gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier

Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektor leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheterna mellan den 23 och 25 oktober 2018 samt den 6 och 7 november 2018. Besöken genomfördes av Kjell Ahlgren och Therése Lumberg.

Jättstensskolan 1 F-9 och Jättstensskolan 2 F-9 är två grundskoleenheter belägna i Göteborgs kommun. Skolenheterna leds av varsin rektor och bildar tillsammans Jättstensskolan F-9. Läsåret 2018/2019 har skolan 540 elever fördelade på förskoleklass och grundskolans årskurser 1-9. Detta beslut gäller båda enheterna Jättstensskolan 1 och 2.